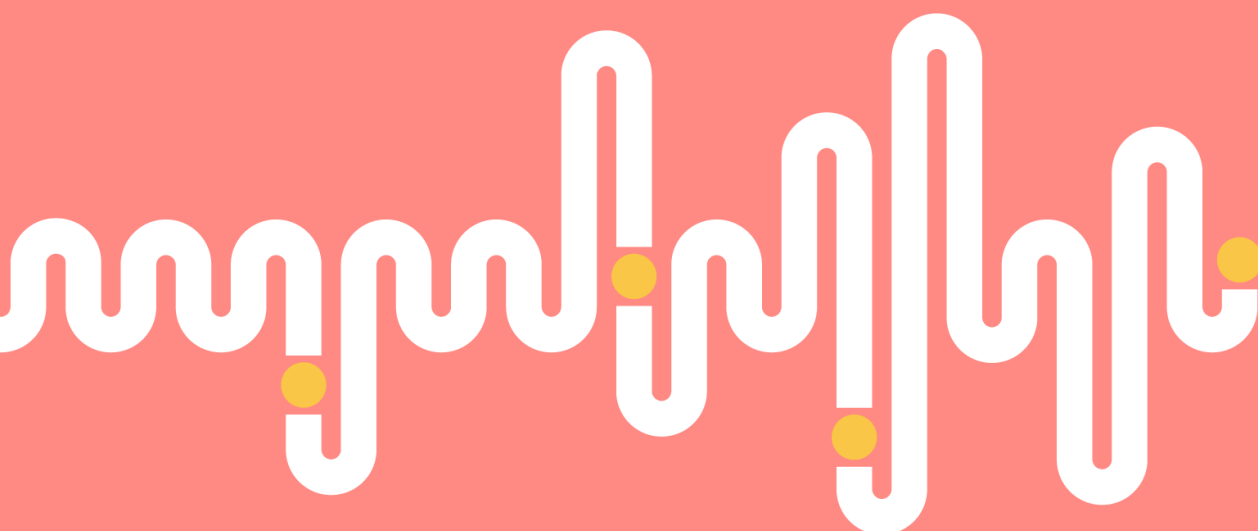

Opracowanie dotyczące ograniczeń w poborze gazu ziemnego oraz Planu wprowadzenia ograni- czeń w poborze gazu ziemnego

Na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lutego 2021 r. w sprawie sposobu i trybu wprowadzania ograniczeń w poborze gazu ziemnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 549)

Międzyrzecz, październik 2025

Elenger Dystrybucja sp. z o.o., jako Operator Systemu Dystrybucyjnego, zobowiązana jest do tworzenia Planu wprowadzania ograniczeń w poborze gazu ziemnego. W niniejszym opracowaniu ujęto najważniejsze zagadnienia dotyczące wprowadzania ograniczeń w poborze gazu ziemnego oraz tworzenia Planu ograniczeń.

Spis treści

1. Ograniczenia w poborze gazu ziemnego	4
1.1. Jakie są podstawowe dokumenty określające sposób i tryb wprowadzania ograniczeń, stopni zasilania itd.?	4
1.2. Kiedy mogą być wprowadzone ograniczenia w poborze gazu ziemnego?	4
1.3. Na czym polegają ograniczenia w poborze gazu ziemnego?	4
1.4. Którzy odbiorcy objęci są ograniczeniami w poborze gazu ziemnego w stopniach zasilania 1-11?	5
1.5. Którzy odbiorcy objęci są ograniczeniami w poborze gazu ziemnego w 12 stopniu zasilania?	6
1.6. Jak określa się ograniczenia poboru gazu w Planach ograniczeń?	7
1.7. Jak określa się poszczególne ograniczenia poboru gazu ziemnego w stopniach zasilania 1– 12?	7
1.8. W jakiej formie wprowadzane są ograniczenia w poborze gazu ziemnego?	9
1.9. W jaki sposób odbiorcy realizują ograniczenia w poborze gazu ziemnego?	9
1.10. Czy przedsiębiorstwo energetyczne ponosi odpowiedzialność za skutki wprowadzonych ograniczeń?	10
1.11. Komu podlega kontrola przestrzegania wprowadzonych ograniczeń w poborze gazu ziemnego?	10
1.12. Co grozi za niestosowanie się do ograniczeń w poborze gazu ziemnego?	10
2. Plan wprowadzenie ograniczeń w poborze gazu ziemnego (Plan Ograniczeń)	10
2.1. Czym jest Plan wprowadzania ograniczeń w poborze gazu ziemnego?	10
2.2. Jakie są główne podstawy prawne przygotowania Planu ograniczeń?	10
2.3. Jakie są obowiązki odbiorców w związku z tworzeniem Planu wprowadzania ograniczeń w poborze gazu ziemnego?	11
2.4. Jakie są obowiązki operatora w związku z tworzeniem Planu wprowadzania ograniczeń w poborze gazu ziemnego?	11
2.5. W jakim celu wysyła się do odbiorców pismo informujące o Planie Ograniczeń?	12
2.6. Dlaczego w piśmie informującym o zatwierdzeniu Planu Ograniczeń znajduje się więcej niż jedno miejsce poboru?	13
2.7. Jak w praktyce dostosować się do ograniczeń ujętych w poszczególnych stopniach zasilania?	13

1. Ograniczenia w poborze gazu ziemnego

1.1. Jakie są podstawowe dokumenty określające sposób i tryb wprowadzania ograniczeń, stopni zasilania itd.?

Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1281 ze zm.) – zwana dalej: ustawa o zapasach; Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lutego 2021 r. w sprawie sposobu i trybu wprowadzania ograniczeń w poborze gazu ziemnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 549) – zwane dalej: Rozporządzenie.

1.2. Kiedy mogą być wprowadzone ograniczenia w poborze gazu ziemnego?

W przypadku ogłoszenia stanu nadzwyczajnego, o którym mowa w art. 49a ust. 2 ustawy o zapasach, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w poborze gazu ziemnego. Stan nadzwyczajny, o którym mowa powyżej, minister właściwy do spraw gospodarki surowcami energetycznymi ogłasza, w drodze rozporządzenia, po otrzymaniu informacji od operatora systemu gazowego lub operatora systemu połączonego gazowego o wystąpieniu co najmniej jednej z czterech poniższych sytuacji:

- 1) zagrożenia bezpieczeństwa gazowego państwa,
- 2) zakłóceń w dostarczaniu gazu ziemnego do systemu gazowego,
- 3) gwałtownego, nieprzewidzianego uszkodzenia lub zniszczenia urządzeń, instalacji lub sieci, powodującego przerwę w ich używaniu lub utratę ich właściwości zagrażającą bezpieczeństwu funkcjonowania systemu gazowego,
- 4) nieprzewidzianego wzrostu zużycia gazu ziemnego - biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia nieprzerwanych dostaw gazu ziemnego do odbiorców.

W przypadku ogłoszenia stanu nadzwyczajnego, o którym mowa w art. 49a ust. 2 ustawy o zapasach, operator systemu gazowego, z własnej inicjatywy lub po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w art. 50 ust. 2 pkt 1 ustawy o zapasach, podejmuje, we współpracy z podmiotami, o których mowa w art. 49 ust. 1 ustawy o zapasach, lub innymi operatorami systemów gazowych, jeżeli uzna to za konieczne, niezbędne działania mające na celu zapewnienie lub przywrócenie prawidłowego funkcjonowania systemu gazowego. Do działań, o których mowa powyżej, należy w szczególności zwrócenie się przez operatora systemu przesyłowego gazowego lub operatora systemu połączonego gazowego do ministra właściwego do spraw energii o wyrażenie zgody na uruchomienie zapasów obowiązkowych gazu ziemnego na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy o zapasach lub o skierowanie do Rady Ministrów wniosku o wprowadzenie ograniczeń w poborze gazu ziemnego, zwanych dalej „ograniczeniami”, zgodnie z art. 56 ust. 1 ustawy o zapasach. Ograniczenia wprowadzane są w sposób, który zapewnia bezpieczne funkcjonowanie systemu gazowego oraz gwarantuje bezpieczeństwo osób oraz uniknięcie ryzyka uszkodzenia lub zniszczenia obiektów technologicznych przez umożliwienie odbiorcom dostosowania działania ich instalacji gazowych do zmniejszonego poboru gazu ziemnego.

1.3. Na czym polegają ograniczenia w poborze gazu ziemnego?

Ograniczenia polegają na samodzielnym ograniczeniu maksymalnego godzinowego i dobowego poboru gazu ziemnego przez odbiorcę, zgodnie z wyliczonymi przez operatora systemu gazowego stopniami zasilania.

1.4. Którzy odbiorcy objęci są ograniczeniami w poborze gazu ziemnego w stopniach zasilania 1-11?

Ograniczeniami w stopniach zasilania 1 – 11 objęci są wszyscy odbiorcy, z wyjątkiem:

- 1) odbiorców gazu ziemnego w gospodarstwach domowych,
- 2) przyłączonych do sieci dystrybucyjnej gazowej:
 - a) przedsiębiorców w rozumieniu art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 221 ze zm.),
 - b) podmiotów prowadzących działalność wytwórczą w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego,
 - c) rolników wynajmujących pokoje, sprzedających posiłki domowe i świadczących w gospodarstwach rolnych inne usługi związane z pobytem turystów,
 - d) producentów będących rolnikami wyrabiającymi mniej niż 100 hektolitrów wina w ciągu roku gospodarczego, o których mowa w art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 550),
 - e) rolników prowadzących działalność w zakresie sprzedaży, o której mowa w art. 20 ust. 1c ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz.U. z 2022r. poz. 2647 ze zm.),
 - f) kół gospodyń wiejskich prowadzących działalność na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1179), które spełniają warunki, o których mowa w art. 24 ust. 1 tej ustawy,

– w przypadku których moc umowna w miejscu poboru gazu ziemnego z systemu gazowego lub sumie miejsc poboru tego gazu z systemu gazowego zasilających danego odbiorcę pod jednym adresem, zwanych dalej „punktem wyjścia z systemu gazowego”, nie przekracza 710 kWh/h,
- 3) podmiotów zapewniających świadczenie opieki zdrowotnej w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2561 ze zm.), przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej gazowej,
- 4) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w rozumieniu art. 6 pkt 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.), przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej gazowej,
- 5) noclegowni i ogrzewalni, o których mowa w art. 48a ust. 3 i 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.), przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej gazowej,
- 6) jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w rozumieniu art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1426 ze zm.), przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej gazowej,
- 7) jednostek systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego oraz jednostek współpracujących z tym systemem w rozumieniu ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1541 ze zm.), przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej gazowej,
- 8) podmiotów stanowiących element systemu oświaty, o których mowa w art. 2 pkt 1, 2, 7 i 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 900 ze zm.), przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej gazowej,

- 9) organów administracji publicznej w rozumieniu art. 5 § 2 pkt 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.) i urzędów je obsługujących, przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej gazowej,
- 10) podmiotów prowadzących żłobki i kluby dziecięce, w zakresie tej działalności, a także dziennych opiekunów, o których mowa w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 204 ze zm.), przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej gazowej,
- 11) przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 537 ze zm.), przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej gazowej,
- 12) podmiotów odpowiedzialnych za gospodarowanie odpadami, w zakresie w jakim realizują zadania, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1587 ze zm.), przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej gazowej,
- 13) odbiorców gazu ziemnego, w zakresie w jakim zajmują się wytwarzaniem ciepła dla odbiorcy, o którym mowa w pkt 1-12, pobierającego ciepło w okresie od dnia 1 września do dnia 31 maja, na potrzeby centralnego ogrzewania, ciepłej wody użytkowej, wentylacji oraz technologii w postaci pary i wody gorącej, lub zaopatrywaniem w ciepło tego odbiorcy, pod warunkiem, że instalacji tych odbiorców gazu ziemnego nie można zasilać paliwem innym niż gaz ziemny,

– zwanych dalej „odbiorcami chronionymi”.

1.5. Którzy odbiorcy objęci są ograniczeniami w poborze gazu ziemnego w 12 stopniu zasilania?

Ograniczeniami w 12 stopniu zasilania objęci są wszyscy odbiorcy, z wyjątkiem:

- 1) odbiorców gazu ziemnego w gospodarstwach domowych,
- 2) podmiotów zapewniających świadczenie opieki zdrowotnej w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2561 ze zm.), przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej gazowej,
- 3) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w rozumieniu art. 6 pkt 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.), przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej gazowej,
- 4) noclegowni i ogrzewalni, o których mowa w art. 48a ust. 3 i 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.), przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej gazowej,
- 5) jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w rozumieniu art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1426 ze zm.), przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej gazowej,
- 6) jednostek systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego oraz jednostek współpracujących z tym systemem w rozumieniu ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1541 ze zm.), przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej gazowej,
- 7) podmiotów prowadzących żłobki i kluby dziecięce, w zakresie tej działalności, a także dziennych opiekunów, o których mowa w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 204 ze zm.), przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej gazowej,

- 8) przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 537 ze zm.), przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej gazowej,
- 9) podmiotów odpowiedzialnych za gospodarowanie odpadami, w zakresie w jakim realizują zadania, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1587 ze zm.), przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej gazowej,
- 10) odbiorców gazu ziemnego, w zakresie w jakim zajmują się wytwarzaniem ciepła dla odbiorcy, o którym mowa w pkt. 1 - 9 powyżej, pobierającego ciepło w okresie od dnia 1 września do dnia 31 maja na potrzeby centralnego ogrzewania, ciepłej wody użytkowej, wentylacji oraz technologii w postaci pary i wody gorącej, lub zaopatrywaniem w ciepło tego odbiorcy, pod warunkiem, że instalacji tych odbiorców gazu ziemnego nie można zasiląć paliwem innym niż gaz ziemny.

1.6. Jak określa się ograniczenia poboru gazu w Planach ograniczeń?

Ujęte w Planach ograniczeń ograniczenia określa się w stopniach zasilania od 1 do 12 dla odbiorców i punktów wyjścia z systemu gazowego, w których pobierają gaz ziemny.

W przypadku gdy odbiorca chroniony oprócz działalności, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 – 13 Rozporządzenia, prowadzi również inną działalność, wówczas w zakresie tej działalności podlega ograniczeniom.

1.7. Jak określa się poszczególne ograniczenia poboru gazu ziemnego w stopniach zasilania 1– 12?

Sposób określania ograniczeń w stopniach zasilania od 1 do 12, ujęty został w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 17 lutego 2021 r. w sprawie sposobu i trybu wprowadzania ograniczeń w poborze gazu ziemnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 549):

1	odpowiada wielkości maksymalnej mocy umownej, jaką może pobierać odbiorca w danym punkcie wyjścia z systemu gazowego na podstawie umowy sprzedaży lub umowy o świadczenie usług dystrybucji paliw gazowych lub umowy kompleksowej
2	odpowiada średniej godzinowej i dobowej ilości gazu ziemnego, jaką pobierał odbiorca w danym punkcie wyjścia z systemu gazowego w okresie od dnia 1 lipca roku poprzedzającego do dnia 30 czerwca roku, w którym został opracowany plan, z wyłączeniem dni, dla których pobór dobowy w punkcie wyjścia z systemu gazowego był równy 0 kWh/dobę
od 3 do 9	określa się w planie jako wartości godzinowe i dobowe – pośrednie między stopniem zasilania 2 a 10 – zmniejszające się proporcjonalnie, chyba że istnieją technicznie uzasadnione przesłanki innej zmienności stopni zasilania, przy zachowaniu zasady stopniowej redukcji poboru gazu ziemnego między 2 a 10 stopniem zasilania
10	odpowiada minimalnej godzinowej i dobowej ilości gazu ziemnego pobieranej przez odbiorcę w danym punkcie wyjścia z systemu gazowego, niepowodującej zagrożenia bezpieczeństwa osób ani uszkodzenia lub zniszczenia obiektów technologicznych. Ilość ta, określona przez odbiorcę, nie może przekraczać najwyższego z minimalnych godzinowych i dobowych poborów gazu ziemnego wyznaczonych dla każdego roku w okresie 3 lat poprzedzających dzień 1 lipca roku, w którym został opracowany plan, z wyłączeniem dni, w których godzinowa i dobową ilość

	gazu ziemnego, jaką pobierał odbiorca w danym punkcie wyjścia z systemu gazowego, nie przekraczała 15% wartości określonej dla tego odbiorcy w drugim stopniu zasilania, wyznaczonej dla danego roku
11	odpowiada zerowej godzinowej i dobowej ilości gazu ziemnego pobieranej przez odbiorcę w danym punkcie wyjścia z systemu gazowego
12	odpowiada zerowej godzinowej i dobowej ilości gazu ziemnego pobieranej w danym punkcie wyjścia z systemu gazowego przez odbiorców, w tym następujących odbiorców chronionych: 1) przyłączonych do sieci dystrybucyjnej gazowej: a) przedsiębiorców w rozumieniu art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 221 ze zm.), b) podmiotów prowadzących działalność wytwórczą w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego, c) rolników wynajmujących pokoje, sprzedających posiłki domowe i świadczących w gospodarstwach rolnych inne usługi związane z pobytem turystów, d) producentów będących rolnikami wyrabiającymi mniej niż 100 hektolitów wina w ciągu roku gospodarczego, o których mowa w art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 550), e) rolników prowadzących działalność w zakresie sprzedaży, o której mowa w art. 20 ust. 1c ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz.U. z 2022r. poz. 2647 ze zm.), f) kół gospodyń wiejskich prowadzących działalność na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1179), które spełniają warunki, o których mowa w art. 24 ust. 1 tej ustawy – w przypadku których moc umowna w miejscu poboru gazu ziemnego z systemu gazowego lub sumie miejsc poboru tego gazu z systemu gazowego zasilających danego odbiorcę pod jednym adresem, zwanych dalej „punktem wyjścia z systemu gazowego”, nie przekracza 710 kWh/h, 2) podmiotów stanowiących element systemu oświaty, o których mowa w art. 2 pkt 1, 2, 7 i 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 900 ze zm.), przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej gazowej, 3) organów administracji publicznej w rozumieniu art. 5 § 2 pkt 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.) i urzędów je obsługujących, przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej gazowej, 4) odbiorców gazu ziemnego, w zakresie w jakim zajmują się wytwarzaniem ciepła dla odbiorcy w zakresie, w jakim zajmuje się wytwarzaniem ciepła dla odbiorców, o których mowa w pkt 1, 2 i 3 powyżej, pobierających ciepło w okresie od dnia 1 września do dnia 31 maja na potrzeby centralnego ogrzewania, ciepłej wody użytkowej, wentylacji oraz technologii w postaci pary i wody gorącej, lub zaopatrywaniem w ciepło tych odbiorców, pod warunkiem że instalacji

	tego odbiorcy gazu ziemnego nie można zasilać paliwem innym niż gaz ziemny.
--	---

W stosunku do odbiorców, których moc umowna określona w umowie kompleksowej, jest mniejsza niż 5.500 kWh/h, wielkość poboru w stopniach zasilania od 3 do 9 równa jest wielkości poboru w 2 stopniu zasilania. W przypadku kiedy odbiorca nie przekaże w terminie informacji o 10 stopniu zasilania, a który w okresie 1 lipca roku poprzedzającego – 30 czerwca roku, w którym opracowywany jest Plan Ograniczeń, realizował pobór, za ilość gazu ziemnego w 10 stopniu zasilania przyjmuje się minimalny godzinowy i dobowy pobór gazu ziemnego odnotowany w tym okresie, z wyłączeniem dni, dla których pobór dobowy w punkcie wyjścia z systemu gazowego był równy 0 kWh/dobę.

Dla odbiorcy, który został przyłączony do systemu gazowego po 30 czerwca roku, w którym opracowywany jest Plan Ograniczeń, albo który nie przekaże w terminie 10 stopnia zasilania i w okresie od 1 lipca roku poprzedzającego – 30 czerwca roku, w którym został opracowany Plan Ograniczeń, nie realizował poboru lub realizował pobór w części tego okresu:

- za ilość gazu ziemnego w 2 stopniu zasilania – operator przyjmuje wielkość mocy umownej określonej w umowie kompleksowej,
- za ilość gazu ziemnego w 10 stopniu zasilania – operator przyjmuje wartość minimalnego możliwego do zrealizowania poboru gazu ziemnego, wynikającego z postanowień 8 określających maksymalne dopuszczalne ograniczenia w poborze gazu ziemnego zawartych w obowiązującej w chwili opracowywania Planu Ograniczeń umowie kompleksowej.

1.8. W jakiej formie wprowadzane są ograniczenia w poborze gazu ziemnego?

Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki surowcami energetycznymi może wprowadzić, w drodze rozporządzenia, na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części ograniczenia, biorąc pod uwagę znaczenie odbiorców dla gospodarki i funkcjonowania państwa, w szczególności zadania wykonywane przez tych odbiorców oraz okres, na jaki będą wprowadzane te ograniczenia.

1.9. W jaki sposób odbiorcy realizują ograniczenia w poborze gazu ziemnego?

Ograniczenia są realizowane przez odbiorców stosownie do komunikatów operatorów systemów przesyłowych gazowych lub operatorów systemów połączonych gazowych, o obowiązujących stopniach zasilania. Komunikaty o obowiązujących na czas 12 godzin stopniach zasilania oraz o przewidywanych do wprowadzenia na następne 12 godzin stopniach zasilania są ogłaszane w radiowych komunikatach energetycznych w programie I Polskiego Radia oraz na stronach internetowych ww. operatorów. Komunikaty są ogłaszane co najmniej 10 godzin przed wprowadzeniem danego stopnia zasilania i zawierają informację o godzinie rozpoczęcia obowiązywania tego stopnia, przy czym komunikaty o stopniach zasilania obowiązujących:

- 1) od godziny 06:00 do godziny 18:00 danej doby – ogłaszane są najpóźniej do godziny 20:00 doby poprzedniej,
- 2) od godziny 18:00 danej doby do godziny 06:00 doby następnej – ogłaszane są najpóźniej do godziny 08:00 danej doby.

Komunikaty zawierają dodatkowo informację o przewidywanym do wprowadzenia kolejnym stopniu zasilania.

1.10. Czy przedsiębiorstwo energetyczne ponosi odpowiedzialność za skutki wprowadzonych ograniczeń?

Przedsiębiorstwa energetyczne nie ponoszą odpowiedzialności za skutki wprowadzanych ograniczeń (art. 57 ustawy o zapasach).

1.11. Komu podlega kontrola przestrzegania wprowadzonych ograniczeń w poborze gazu ziemnego?

Przestrzeganie wprowadzanych ograniczeń w poborze gazu ziemnego podlega kontroli Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, zwany dalej: „Prezes URE” (art. 60 ustawy o zapasach).

1.12. Co grozi za niestosowanie się do ograniczeń w poborze gazu ziemnego?

Na podstawie art. 63 ust. 1 pkt. 11 ustawy o zapasach ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w poborze gazu ziemnego, podlega karze pieniężnej. Kary te stosuje się w zależności od ilości pobranego gazu ziemnego w okresie przekroczenia mocy wynikającej z wprowadzonych ograniczeń.

Sposób liczenia kar ujęto w ustawie o zapasach w art. 63 ust. 2, pkt 7, pkt 7a, pkt 7b. 9 Karę pieniężną, o której mowa powyżej, wymierza Prezes URE w drodze decyzji, od której przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – sądu ochrony konkurencji i konsumentów. Kar pieniężnych nie nakłada się, jeżeli od stwierdzenia naruszeń ustawy, w zakresie niedostosowania się do ograniczeń, upłynęły 3 lata.

2. Plan wprowadzenie ograniczeń w poborze gazu ziemnego (Plan Ograniczeń)

2.1. Czym jest Plan wprowadzania ograniczeń w poborze gazu ziemnego?

Operatorzy systemów przesyłowych / dystrybucyjnych / połączonych gazowych lub przedsiębiorstwa pełniące funkcję operatorów są zobowiązani do opracowania planów wprowadzania ograniczeń, które określają maksymalne godzinowe i dobowe ilości poboru gazu ziemnego przez poszczególnych odbiorców przyłączonych do ich sieci, dla poszczególnych stopni zasilania. Operatorzy lub przedsiębiorstwa energetyczne, o których mowa powyżej, aktualizują corocznie plany wprowadzania ograniczeń i przedkładają je, do dnia 15 listopada danego roku, Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki do zatwierdzenia w drodze decyzji.

Pierwsza część Planu Ograniczeń zawiera informacje dot.: obowiązywania planu, sumarycznych maksymalnych godzinowych i dobowych ilości poboru gazu ziemnego dla poszczególnych stopni zasilania od 1 do 12 w jednostkach energii, dla poszczególnych rodzajów gazu ziemnego, sporządzone w formie zestawienia oraz jednostek wytwórczych, o których mowa w § 4 ust. 4 Rozporządzenia ws. sposobu i trybu wprowadzania ograniczeń (Dz. U. z 2021 r. poz. 549).

Druga część Planu Ograniczeń zawiera informacje o średniej godzinowej i dobowej ilości gazu ziemnego w 2 stopniu zasilania oraz określenie maksymalnych godzinowych i dobowych ilości poboru gazu ziemnego w stopniach zasilania od pierwszego do dwunastego wyrażonych w jednostkach energii przez poszczególnych odbiorców przyłączonych do sieci, z wyjątkiem odbiorców chronionych.

2.2. Jakie są główne podstawy prawne przygotowania Planu ograniczeń?

Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1281), zwana dalej: ustawa o zapasach.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lutego 2021 r. w sprawie sposobu i trybu wprowadzania ograniczeń w poborze gazu ziemnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 549) zwane dalej: Rozporządzenie.

2.3. Jakie są obowiązki odbiorców w związku z tworzeniem Planu wprowadzania ograniczeń w poborze gazu ziemnego?

Ograniczenia w stopniach zasilania 1 – 11 nie mają zastosowania do odbiorców chronionych, określonych w § 4 ust. 1 Rozporządzenia.

Ograniczenia w stopniu 12 nie mają zastosowania do odbiorców chronionych określonych w § 4 ust. 2 Rozporządzenia.

Odbiorcy objęci planami wprowadzania ograniczeń informują operatora lub przedsiębiorstwa energetyczne, do którego sieci są przyłączeni, do dnia 31 lipca każdego roku, o minimalnej 10 ilości gazu ziemnego, której pobór nie powoduje zagrożenia bezpieczeństwa osób oraz uszkodzenia lub zniszczenia obiektów technologicznych i odpowiada maksymalnemu dozwolonemu poborowi w 10. stopniu zasilania.

Ilość ta, określona przez odbiorcę, nie może przekraczać najwyższego z minimalnych godzinowych i dobowych poborów gazu ziemnego wyznaczonych dla każdego roku w okresie 3 lat poprzedzających dzień 1 lipca roku, w którym został opracowany plan, z wyłączeniem dni, w których godzinowa i dobowa ilość gazu ziemnego, jaką pobierał odbiorca w danym punkcie wyjścia z systemu gazowego, nie przekraczała 15% wartości określonej dla tego odbiorcy w drugim stopniu zasilania, wyznaczonej dla danego roku.

2.4. Jakie są obowiązki operatora w związku z tworzeniem Planu wprowadzania ograniczeń w poborze gazu ziemnego?

Plan Ograniczeń opracowywany jest przez operatora lub przedsiębiorstwo energetyczne pełniące funkcję operatora na podstawie danych własnych oraz informacji przekazanych przez odbiorców, w tym na podstawie Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Dystrybucyjnej. Operator systemu gazowego lub przedsiębiorstwo pełniące funkcję operatora systemu gazowego podaje do publicznej wiadomości pierwszą część planu w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości lub w formie elektronicznej na swojej stronie internetowej (www.elenger.pl).

Operator systemu gazowego, w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o zatwierdzeniu Planu Ograniczeń, przekazuje informacje o:

- 1) maksymalnych godzinowych i dobowych ilościach poboru gazu ziemnego w poszczególnych stopniach zasilania:
 - a) Odbiorcy, w zakresie jego dotyczącym,
 - b) Przedsiębiorstwom energetycznym prowadzącym działalność gospodarczą polegającą na obrocie gazem ziemnym, w zakresie dotyczącym odbiorców danego przedsiębiorstwa energetycznego,
- 2) możliwości zastosowania zgodnie z w § 4 ust. 2 Rozporządzenia ograniczeń określonych w 12 stopniu zasilania – odbiorcom przyłączonym do sieci dystrybucyjnej gazowej:
 - a) przedsiębiorców w rozumieniu art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 221 ze zm.),
 - b) podmiotom prowadzącym działalność wytwórczą w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego,
 - c) rolnikom wynajmującym pokoje, sprzedających posiłki domowe i świadczącym w gospodarstwach rolnych inne usługi związane z pobytem turystów,

- d) producentów będących rolnikami wyrabiającymi mniej niż 100 hektolitrów wina w ciągu roku gospodarczego, o których mowa w art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 550),
 - e) rolników prowadzących działalność w zakresie sprzedaży, o której mowa w art. 20 ust. 1c ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz.U. z 2022r. poz. 2647 ze zm.),
 - f) kół gospodyń wiejskich prowadzących działalność na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1179), które spełniają warunki, o których mowa w art. 24 ust. 1 tej ustawy
- w przypadku których moc umowna w miejscu poboru gazu ziemnego z systemu gazowego lub sumie miejsc poboru tego gazu z systemu gazowego zasilających 11 danego odbiorcę pod jednym adresem, zwanych dalej „punktem wyjścia z systemu gazowego”, nie przekracza 710 kWh/h,
- 3) podmiotów stanowiących element systemu oświaty, o których mowa w art. 2 pkt 1, 2, 7 i 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 900 ze zm.), przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej gazowej,
 - 4) organów administracji publicznej w rozumieniu art. 5 § 2 pkt 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.) i urzędów je obsługujących, przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej gazowej,
 - 5) odbiorcom gazu ziemnego, w zakresie w jakim zajmują się wytwarzaniem ciepła dla odbiorcy w zakresie, w jakim zajmuje się wytwarzaniem ciepła dla odbiorców, o których mowa w pkt 1, 2 i 3 powyżej, pobierających ciepło w okresie od dnia 1 września do dnia 31 maja na potrzeby centralnego ogrzewania, ciepłej wody użytkowej, wentylacji oraz technologii w postaci pary i wody gorącej, lub zaopatrywaniem w ciepło tych odbiorców, pod warunkiem że instalacji tego odbiorcy gazu ziemnego nie można zasilać paliwem innym niż gaz ziemny.

Operator bierze również pod uwagę definicję „punktu wyjścia z systemu gazowego” według § 4 ust. 1 Rozporządzenia, oznaczającego miejsce poboru gazu ziemnego z systemu gazowego lub sumę miejsc poboru tego gazu z systemu gazowego zasilających danego odbiorcę pod jednym adresem.

W/w operatorzy informują odbiorców o ustalonej dla nich w zatwierdzonym planie wprowadzania ograniczeń ilości poboru gazu ziemnego w poszczególnych stopniach zasilania. Wielkości te stają się integralną częścią umów sprzedaży, umów o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji gazu ziemnego oraz umów kompleksowych.

Zatwierdzone plany wprowadzania ograniczeń przekazywane są niezwłocznie, operatorowi systemu przesyłowego gazowego, a na jego wniosek operatorzy systemów dystrybucyjnych, systemów połączonych lub przedsiębiorstwa pełniące funkcję operatorów, przekazują mu dane dotyczące dobowych ilości poboru gazu ziemnego przez odbiorców objętych planami do 10. dnia każdego miesiąca.

2.5. W jakim celu wysyła się do odbiorców pismo informujące o Planie Ograniczeń?

Elenger Dystrybucja sp. z o.o. wysyła pisma do podmiotów, które zostały ujęte w Planie Ograniczeń. Pisma zawierają informację o maksymalnych dopuszczalnych ilościach gazu ziemnego, jakie mogą być pobrane przez odbiorców w poszczególnych stopniach zasilania. Pismo wskazuje, że gdyby zostały wprowadzone ograniczenia w poborze gazu ziemnego (w razie ewentualnego kryzysu gazowego) to odbiorcy muszą się do nich dostosować w zależności od wprowadzonego stopnia zasilania. Ograniczenia polegają na ograniczeniu maksymalnego godzinowego i dobowego poboru gazu ziemnego zgodnie z Tabelą zawartą w załączniku nr 1 do tego pisma.

2.6. Dlaczego w piśmie informującym o zatwierdzeniu Planu Ograniczeń znajduje się więcej niż jedno miejsce poboru?

Zgodnie z zapisami Rozporządzenia „punkt wyjścia z systemu gazowego” to zarówno miejsce poboru gazu ziemnego z systemu gazowego, jak i suma miejsc poboru tego gazu z systemu gazowego zasilających danego odbiorcę pod jednym adresem. Odbiorcą ujętym w Planie Ograniczeń może być zarówno jedno miejsce poboru gazu, jak i więcej, niż jedno miejsce poboru gazu ziemnego zlokalizowane pod jednym adresem pocztowym.

2.7. Jak w praktyce dostosować się do ograniczeń ujętych w poszczególnych stopniach zasilania?

Po ogłoszeniu stanu nadzwyczajnego przez ministra właściwego ds. gospodarki surowcami energetycznymi, a następnie po wprowadzeniu ograniczeń w poborze gazu ziemnego, ogłaszane są tzw. stopnie zasilania. Poszczególne stopnie zasilania, które Elenger Dystrybucja sp. z o.o. przekazała odbiorcom ujętym w Planie Ograniczeń po zatwierdzeniu tego planu, określają maksymalną dopuszczalną ilość poboru gazu ziemnego, jaką można pobrać w danym punkcie wyjścia z systemu gazowego. Odbiorcy ujęci w Planie Ograniczeń mają obowiązek dostosować swój pobór gazu do ilości wskazanej w ogłaszanym stopniu zasilania, w okresie obowiązywania tego stopnia. Jeżeli punkt wyjścia z systemu gazowego odbiorcy składa się z jednego miejsca poboru zasilającego odbiorcę pod jednym adresem – to maksymalne ilości gazu w poszczególnych stopniach zasilania dotyczą tego miejsca poboru. W praktyce oznacza to, że odbiorca powinien ograniczyć swój pobór gazu tak, aby pobór gazu w tym miejscu poboru nie przekroczył maksymalnej dopuszczalnej ilości gazu obliczonej przez Elenger Dystrybucja sp. z o.o., w danym stopniu zasilania.

Jeżeli punkt wyjścia z systemu gazowego składa się z więcej, niż jednego miejsca poboru zasilających odbiorcę pod jednym adresem – to maksymalne ilości gazu w poszczególnych stopniach zasilania dotyczą sumy tych miejsc poboru. W praktyce oznacza to, że odbiorca powinien ograniczyć swój pobór gazu tak, aby suma poborów w poszczególnych miejscach poboru (składających się na punkt wyjścia z systemu gazowego) nie przekroczyła maksymalnej dopuszczalnej ilości gazu obliczonej przez Elenger Dystrybucja sp. z o.o., w danym stopniu zasilania. Odbiorca musi wziąć pod uwagę działalności wykonywane w poszczególnych miejscach poboru i np. nie ograniczać poboru gazu w tych miejscach, w których prowadzi działalność chronioną (zdefiniowana w § 4 Rozporządzenia).

Stopnie zasilania w Planie Ograniczeń są obliczane przez Elenger Dystrybucja sp. z o.o. na podstawie przepisów § 7 Rozporządzenia.